

ZIEKTEVERZEKERING IN BELGIË

De bijlage 15 kan het in sommige gevallen mogelijk maken om het recht op ziekteverzekering te openen maarniet altijd. Als de bijlage 15 niet voldoende is, zullen enkel personen die bepaalde specifieke voorwaarden vervullen, kunnen aangesloten worden onder een van onderstaande hoedanigheden.

Er bestaan twee categorieën van aangesloten personen: de gerechtigden die zelf het recht op de ziekteverzekering openen en de personen ten laste die een afgeleid recht hebben op de ziekteverzekering dankzij hun samenwoning en/of hun verwantschap met de gerechtigde.

De voorwaarden tot aansluiting verschillen voor de gerechtigde evenals voor de persoon ten laste in functie van de hoedanigheid ingeroepen voor de aansluiting (zie hieronder). Als het recht op ziekteverzekering kan geopend worden op basis van verschillende hoedanigheden, dan zal de verzekeringsinstelling (een ziekenfonds of de HZIV) in principe de meest voordelige hoedanigheid kiezen.

De voornaamste hoedanigheden die hier zouden kunnen voorkomen, zijn de volgende:

Als gerechtigde

- werknemer of zelfstandige (onderworpen aan de sociale zekerheid);
- student hoger onderwijs ingeschreven in een erkende dagonderwijsinstelling, mits betaling van een bijdrage;
- 'ingeschrevene in het Rijksregister' (= verblijvende in België), mits betaling van een bijdrage (personen zonder of met beperkt inkomen kunnen vermindering of een vrijstelling krijgen).

*! De bijlage 15 geldt als bewijs van inschrijving in het Rijksregister als de **vakjes 1, 2, 4, 5 of 6** zijn aangekruist.*

*! Als het **vakje 9** is aangekruist en als het gaat om een aanvraag tot inschrijving (zie pagina 1, Wie kan dit document krijgen), zal de persoon ook nog andere documenten moeten voorleggen zoals een geldig visum type D of een beslissing van de DVZ waarin vermeld wordt dat de persoon een inschrijving in het Vreemdelingenregister kan krijgen.*

*! Volgens het RIZIV laat **vakje 3** ook toe om een inschrijving in het Rijksregister te krijgen maar deze informatie werd ons niet bevestigd door de Dienst Vreemdelingenzaken.*

In een omzendbrief van het RIZIV van 23.01.2023 heeft het RIZIV een lijst gepubliceerd van situaties die toelaten zich in te schrijven als 'gerechtigden' op basis van de bijlage 15. Helaas komt deze nummering niet overeen met de nummering van de huidige bijlage 15.

Als persoon ten laste van een gerechtigde

- samenwonende echtgeno(o)t(e) ten laste van een gerechtigde;
! Enkel mogelijk voor de personen ingeschreven in het Rijksregister of bij gebrek aan de inschrijving in het Rijksregister voor de personen die aan de gemeente de aanpassing van hun gegevens in het Rijksregister gevraagd hebben als gevolg van hun samenwoning met hun echtgeno(o)t(e)
- samenwonende ascendent van een gerechtigde of van zijn/haar echtgeno(o)t(e) (en eventueel hun stiefvaders/moeders);
! Enkel mogelijk voor de personen ingeschreven in het Rijksregister.
- samenwoner ten laste van een gerechtigde;
*! Enkel mogelijk voor de personen ingeschreven in het Rijksregister.
! Onmogelijk als er al iemand anders is ingeschreven als samenwoner ten laste van dezelfde gerechtigde of als de gerechtigde samenwoont met zijn/haar echtgeno(o)t(e).*

- kind jonger dan 25 jaar ten laste van een gerechtigde. Dit kan via afstamming, adoptie of als de gerechtigde instaat voor het onderhoud van het kind.

! Voor de kinderen die zich inschrijven ten laste van hun moeder of vader is samenwonen niet vereist. Voor de anderen wel.

Voor de kinderen die niet zijn ingeschreven in het Rijksregister, volgt het bewijs van het samenwonen uit alle bewijsmiddelen als dusdanig erkend door de Dienst voor administratieve controle van het RIZIV. De intentie van het kind om zich in België te vestigen moet hier ook aangetoond worden.

TENLASTENEMING DOOR HET OCMW VOOR DE MEDISCHE ZORGEN

Met uitzondering van de grensarbeiders (vakje 7) hebben de personen in het bezit van een bijlage 15 in principe recht op maatschappelijke dienstverlening van het OCMW voor de medische zorgen (al dan niet beperkt tot DMH, zie hieronder) als ze behoeftig zijn.

Het recht op maatschappelijke dienstverlening van het OCMW is residuair. Het OCMW verwijst eerst naar een verzekeringsinstelling (= een ziekenfonds of de HZIV) als de persoon recht heeft op een ziekteverzekering. De ziekteverzekering zal in dit geval tussenkomen voor het grootste deel van de medische kosten.

Voor bepaalde personen is de maatschappelijke dienstverlening beperkt tot de Dringende Medische Hulp (DMH) en een attest DMH zal ingevuld moeten worden door een arts.

Samengevat:

- Vakje 1: Recht op maatschappelijke dienstverlening (of op DMH als de persoon familielid is van een Unieburger die de hoedanigheid heeft van werkzoekende);
- Vakje 2: Recht op maatschappelijke dienstverlening;
- Vakje 3: Recht op maatschappelijke dienstverlening (of op DMH als uit de individuele analyse van de verblijfssituatie door de maatschappelijk werker blijkt dat de voorziene termijn van het recht op terugkeer is verstreken);
- Vakje 4: Recht op maatschappelijke dienstverlening (of op DMH als de persoon familielid is van een Unieburger die de hoedanigheid heeft van werkzoekende);
- Vakje 5: Recht op maatschappelijke dienstverlening;
- Vakje 6: Recht op maatschappelijke dienstverlening;
- Vakje 7: Geen recht op maatschappelijke dienstverlening noch op DMH;
- Vakje 8: Recht op maatschappelijke dienstverlening;
- Vakje 9:
 - In geval van de aanvraag tot inschrijving: Recht op maatschappelijke dienstverlening als de analyse van de situatie toelaat af te leiden dat de persoon recht heeft op maatschappelijke dienstverlening;
 - In afwachting van de afgifte van een verblijfsdocument: Recht op maatschappelijke dienstverlening (of op DMH als de persoon familielid is van een Unieburger die de hoedanigheid van werkzoekende heeft of als de persoon familielid is van een Unieburger die de hoedanigheid heeft van student of van economisch niet-actieve Unieburger telkens tijdens de eerste 3 maanden van zijn verblijf.

! Volgens de POD MI zou die beperking van de maatschappelijke dienstverlening tot enkel DMH ook voor het familielid van een Belg gelden. Dit wordt echter tegengesproken door de rechtspraak van de arbeidsrechtbanken die stelt dat de familieleden van een Belg ook recht hebben op maatschappelijke dienstverlening tijdens de drie eerste maanden van hun verblijf, op voorwaarde dat zij behoeftig zijn.

Het verkrijgen/behouden van het verblijfsrecht is soms voorwaardelijk verbonden met het hebben van voldoende bestaansmiddelen. Het feit van maatschappelijke dienstverlening te genieten, zou een teken kunnen zijn dat de bestaansmiddelenvoorwaarden niet meer vervuld zijn.

Verklarende woordenlijst

CGVS: Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen

Code 207: Verplichte plaats van inschrijving in het wachtregister. Deze inschrijving duidt de bevoegde instantie aan die de opvang moet verstrekken alsook de plaats waar de persoon kan opgevangen worden.

Derdelander: Onderdaan van een land dat niet behoort tot de Europese Unie. Pas op: de onderdanen van de 3 EER-landen (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen) volgen in deze thematiek dezelfde regels als de Unieburgers.

DMH (Dringende Medische Hulp): Het Koninklijk Besluit (K.B.) van 12 december 1996 definieert DMH als « hulp die een uitsluitend medisch karakter vertoont en waarvan de dringendheid met een medisch attest wordt aangetoond ». Volgens het K.B. kunnen de volgende zorgen hieronder vallen:

- preventieve en curatieve zorgen;
- de zorgen die ambulante of in een verpleeginstelling verstrekt worden.

DVZ (Dienst Vreemdelingenzaken): Administratie onder bevoegdheid van Binnenlandse zaken die beslist over het verblijfsrecht van vreemdelingen in België, die verzoeken om internationale bescherming registreert en de gesloten centra beheert.

Fedasil: Federaal agentschap voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming.

Maatschappelijke dienstverlening: Hulp van het OCMW die verschillende vormen kan aannemen: financiële steun, huisvesting, medische bijstand, juridisch advies... Bij maatschappelijke dienstverlening bepaalt elk OCMW de meest geschikte hulpverlening op basis van de persoonlijke en gezinssituatie van de aanvrager. De regeling 'dringende medische hulp' voor mensen zonder wettig verblijf is ook een vorm van maatschappelijke dienstverlening van het OCMW.

POD MI: De POD Maatschappelijke Integratie is een programmatorische federale overheidsdienst opgericht om een menswaardig bestaan te waarborgen voor iedereen die in armoede leeft.

Rijksregister (Bevolkingsregister, Vreemdelingenregister en Wachtregister): Gegevensbestand met informatie i.v.m. de identificatie van personen. De vreemdelingen die hierin ingeschreven zijn, verblijven in België en zijn toegelaten of gemachtigd om zich te vestigen of te verblijven of hebben een verzoek om internationale bescherming ingediend.

Schengen grondgebied: Zone van vrij verkeer van personen voor lidstaten die het Verdrag van Schengen hebben ondertekend. Momenteel is het Verdrag in 26 lidstaten in werking getreden: België, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, IJsland, Italië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië, Zweden, Zwitserland.

RvV (Raad voor Vreemdelingenbetwistingen): Onafhankelijke administratieve rechtsmacht. Er kan beroep aangetekend worden tegen beslissingen van het CGVS, van de DVZ en tegen alle andere individuele beslissingen die genomen zijn door toepassing van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (Vreemdelingenwet).

Unieburger: Burger van een van de 27 EU-lidstaten: België, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije, Spanje, Tsjechië en Zweden.

De onderdanen van de 3 EER-landen (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen) en van Zwitserland zijn gelijkgesteld aan de Uniburgers op vlak van verblijf.

Verzekeringsinstellingen: Ze vormen in België de link tussen de verzekerden en het RIZIV. Ze hebben als gemeenschappelijke taak om de verplichte verzekering en de terugbetaling van de zorgen gedekt door het RIZIV te beheren. De persoon mag zelf kiezen bij welke verzekeringsinstelling hij zich aansluit (behalve als het gaat om de Kas der geneeskundige verzorging van HR Rail): dus bij een ziekenfonds, dat een ledenorganisatie is of bij de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (HZIV) dat een overheidsinstelling is.